

Naročnina: Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrtletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poština posebej — Oglasi po ceniku.

SOCIALIST

Izhaja vsak petek popoldne.
Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo.
Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Vidovdanska cesta šte. 2, pritličje.

Glasilo Socialistične Stranke Jugoslavije

Štev. 16.

V Ljubljani, dne 3. aprila 1925.

III. Leto.

Iz politike.

(Preokret Radičevcev. — Blok sporazuma v razpadu? — Nove dvanaajstine. — Novi davki. — Absolutizem.)

Končana verifikacijska debata v parlamentu je zopet pokazala, da je Pašič nadigral vse taktičneje meščanske opozicije, kar je celo sam dr. Korošec priznal, ko je izjavil, da je opozicija stala kot obtožene pred javnostjo, mesto da bi ona obtoževala vlado. Ta parlamentarni poraz opozicije kaže, da je blok tzv. sporazuma vsake resne opozicije nezmožen.

Vidi se to posebno v vprašanju verifikacije Radičevih mandatov. Mesto, da gre vihar ogorčenja skozi vse parlamentarne opozicije in da zavre med meščanskimi opozicijskimi volivci radi izigravanja pojedinih skupin Radičevcev ene proti drugi, je cela opozicija sprejela Pašičevo lisjasko rešitev tega vprašanja kot — darilo, kot koncesijo vlade!

Pašič je namreč razdelil Radičeve mandate na 3 dele: na prvo skupino zaprtih voditeljev, teh mandate je razveljavil; na drugo novih, prvič izvoljenih poslancev, te je dal overovati in na tretjo skupino onih poslancev, ki so bili že enkrat poslanci, za te je odločil, da se bo sklepalo pozneje. Tako se igra mačka z miško, kakor se igra Pašič z mandati!

Pa nikar ne mislite, da je Pašič dal to »darilo« opoziciji zastonj! Kaj še! Radičevci so morali slovesno izjaviti, da so za kralja, za Jugoslavijo, za vojsvo, za ustavo, z eno besedo: obljubiti so morali, da krenejo v politiki na čisto nova, druga, »državotvorna« pota.

To so Radičevci tudi obljubili in podali izjave, ki so povedale še več, kakor je sam Pašič pričakoval. Radičevci so se vsaj v besedah — tako korenito odrekli svoji politični preteklosti, da nastaja opravičeno vprašanje, da-li niso odločni, da — kot zastopniki Hrvatov — sedejo za vladno mizo skupno z radikali — kot zastopniki večine Srbov —, kar bi seveda pomenilo popoln preokret naše notranje politike.

Gotovo je prerano govoriti o takem preokretu, toda znaki so tu, zato se tudi blok tzv. narodnega sporazuma krha. Radičevcem lastni zavezniki ne verujejo več, posebno so divji na nje naši klerikalci, ker so se Radičevci v svoji izjavi v parlamentu prav ostro izjavili proti »popovski« politiki.

Radičevci so zadnjč prevzeli celo eno mesto v predsedstvu zakonodajnega odbora in to na lastno pest, v sporazumu z radikali, in šele ostale opozicijske stranke so jih pozneje pregovorile, da so svojega podpredsednika odpoklicali, kar je znak, da so voljni iti po svoji lastni poti, če jim bo to kazalo.

Kdor bere te dni Slovenca in ostale klerikalne časopise, bo najjasnejše videl ves gnjev klerikalcev na Radičevce; še malo, pa bo Radič v očeh klerikalcev večji falot kot je Zerjav!

Tako je demagoška politika bloka tzv. sporazuma že pri prvem nastopu doživela poraz in blokaški brati so si med seboj v lasih!

Zato pa se vlada čuti močno in je svojo močno roko pokazala pri predlogu o proračunskih dvanaajstinah za štiri mesece. Mirno zamoremo reči, da si še nobena vlada v Jugoslaviji ni upala priti pred parlament s takimi dvanaajstinami kot sedanja, čeprav še ni v nobenem parlamentu imela vlada po številu tako močno opozicijo proti sebi, kakor jo ima v sedanjem. Toda vidi se, da je ta opozicija piškava, ničvredna, neresna in nezmožna in ni v stanu prepričati zakonskih odredb, ki pomenijo nezaslišano novo davčno obremenitev ljudstva, posebno delavstva in uvedbo absolutizma v zakonodaji po Mussolinijevem receptu.

Vsi protiljudski instinkti današnje vlade in njene večine se zrcalijo v teh dvanaajstinah, ki bi morale izzvati burjo ogorčenja med širokimi ljudskimi masami, če bi naš narod ne bi zgubil že vsakega smisla za gospodarska in socialna vprašanja, za prašanja demokracije — ker ga je dolgoletno prepiranje za državopravna gesla politično utrudilo in razočaralo.

Kaj torej prinaša režim svojim spoštovanim volivcem, ki so mu izkazali svoje zaupanje in ostalemu ljudstvu Jugoslavije?

Delavcem prinaša uvedbo novega davka, ki pomeni ogromno povzročanje in razširjenje sedanjega davčnega bremena. Dočim je sedaj samo del delavcev plačeval tzv. osebno dohodnino, ki je poleg tega poznala še nekak, čeprav nizek, eksistenčni minimum, bo odslej vsak ročni delavec s tedensko plačo v državi — razum onih, ki dobijo plačo od države — moral plačati 2% od svojega celotnega zaslužka kot davek, ne glede na to, koliko zasluži! Ker pa pride k temu davku še posebna izredna državna doklada in invalidski davek — ki se tudi podvoji — bo znašala davčna obremenitev vsakega delavca najmanj 3% njegovega celotnega zaslužka!

Dobro bo, da si delavstvo to prvo davčno darilo dr. Zerjava prav dobro zapomni. Vlada je s tem določilom izjednačila, pa samo za delavce, davek po celi državi, to »izjednačenje« pa pomeni povišanje in razširjenje davčnega bremena!

Na drugi strani pa olajšuje vlada v istih dvanaajstinah davčno breme za družbe, ki so zavezane k polaganju javnih računov, to so pred vsem vse delniške družbe, ker jim določa, kaj smejo vse zaračunati med »stroške«. Trboveljska družba bo n. pr. po novih določbah plačala manj davka, njeni delavci pa več kot dosedaj!

Dvanaajstine pa prinaša tudi nek čisto nov način zakonodaje v naše javno življenje. Vlada si pusti namreč izstaviti pooblastilo, da sme celo vrsto najvažnejših gospodarskih in socialnih vprašanj rešiti potom uredbe, to se pravi sama, brez parlamenta. Tako dela tudi Mussolini v Italiji. Med ostalim se pooblašča vlada: da odloži volitve v Središnji urad za zavarovanje delavcev in v okrožne urade, da imenuje nova ravnateljstva za te urade, da odcepi rudarje od splošnega zavarovanja, da uvede novo carinsko tarifo, da uvede nov učni načrt za vse šole in še celo vrsto drugih pooblastil.

Tako se prenaša zakonodaja iz parlamenta v vlado, tako se uvaja absolutizem! Po volivnem nasilju prinaja zakonodajna nasilje! Vprašanja, ki bi se morala reševati ob sodelovanju celega parlamenta, vprašanja, ki režejo tako globoko v socialno in gospodarsko ter kulturno življenje, bo vlada sama reševala. Kaka bo ta rešitev, vemo že naprej. Vlada je začela sistematično delati na poslabšanju delavske zakonodaje, v gospodarskih vprašanjih bo rešila interese bogatašev, v šoli bo pa vpeljala orjunaško vzgojo naše dece!

Čas je, delavci, da se vam odpro oči, da se strnejo vrste v energičen protest proti taki vladni politiki in proti nezmožni meščanski opoziciji v parlamentu, ki protestira proti vladni politiki s tem, da zbeži pred vsakim glasovanjem iz dvorane!

Na obrambo svojih pravic, proletarijat!

Nezaslišano obdavčenje delavskih plač.

Zakon o proračunskih dvanaajstinah. — Delavske mezde se obdavčijo z 2 in pol odstotki. — Protestna akcija strokovnih organizacij GRSJ.

Pretekli torek je bil v parlamentu izglasovan zakon o proračunskih dvanaajstinah za prihodnje 4 mesece. Novi zakon odreja direktno obdavčenje delavskih plač, kar je slučaj, ki ga zgodovina evropskih držav ne pozna. Po tem zakonu bodo morali plačati delavci 2 odstotka svoje plače kot davek in polovico odstotka pa kot takse. Skupna vsota tega davka bo vzela prilično vsakemu delavcu 2 uri zaslužka na teden. Brez pretiravanja lahko trdimo, da so ta bremena tako težka, da jih delavske rane ne bodo prenesle.

Ze dosedanji pridobniški davek je zadavil marsikatero delavsko eksistenčno. Kajti že dosedaj so bili

delavčevi prejemki vsled nezaslišano krivičnih davčnih tabel obremenjeni do nezmožnosti. Te tabele so bile še iz predvojnje dobe in niso bile pri takratni ceni živil ravno prenapete. Med vojno in po vojni se je pa cena živil do blaznosti povišala in seveda so ji vsaj do polovice sledile tudi delavske plače. Ker so pa ostale tabele iste kakor pred vojno, so morali naenkrat tisti delavci, ki prej niso plačevali dohodninskega davka plačevati neznozne vsote davka in to kljub temu, da so bile njihove plače v primeri z draginjo polovico manjše kot pred vojno.

Ze dosedanji pridobniški davek davka nam je dajala upanje, da

bomo s primernimi akcijami pripravili vlado, da popravi te krivične tabele tako, da delavci od itak sramotnih plač ne bodo plačevali še davkov.

Proti vsemu pričakovanju se je pa s tem novim zakonom pogoršal položaj še najmanj za 100 odstotkov.

Sicer se je tudi v parlamentu našlo nekaj vladnih poslancev, ki s tem zakonom niso bili zadovoljni in je dobil finančni minister nalog, naj porazdeli ta davek le na višje kategorije. Kdor pa pozna mišljenje kmetске gospode v parlamentu je pa prepričan, da bo storil finančni minister vse, da dobi čim več denarja in se na olajšave, če ne bo odločnega odpora, ne bo oziral.

Vodstvo strokovnih organizacij GRSJ v Ljubljani je proti temu nečuvencemu atentatu odredilo protestno akcijo po vseh krajih Slovenije. Strokovna komisija je pa poslala finančnemu ministru protestno brzojavko in tozadeven pismen protest, v katerem je korenito podprla svoje stališče.

Vsem organizacijam naše stranke nujno priporočamo naj se tej protestni akciji polnoštevilno priključijo, naj skličejo protestna zborovanja, kjer naj predložijo protestne telegrame ali protestne resolucije, katere naj odpošljejo finančnemu ministru v Beograd (Ministrstvo financ, Beograd).

V krajih, kjer nimajo na razpolago govornikov, naj si pomagajo na ta način, da bo eden odbornikov prečital te akcije tikajočih se člankov v današnjem »Socialistu«.

Shodi naj se izvrše če mogoče že v nedeljo ali pa najkasneje prve dni prihodnjega tedna. Poročila o shodih naj se pošljejo nujno na pokrajinsko tajništvo naše stranke.

Pripominjamo, da je ta akcija nujna in nad vse važna. Naj se nihče ne vara s tem, ker je tudi meščanska opozicija proti zakonu o dvanaajstinah. Ona je proti temu zakonu samo na splošno, kot opozicija, vendar pa ni niti eden klerikalec, ali davidovičev odprl v parlamentu ust glede fistih točk v zakonu, ki osobito udarjajo ob delavske žepce.

Proti točkam, ki so naperjene na delavske interese se mora bojevati pred vsem delavstvo samo, zato je ta akcija tako važna, da ne sme nihče izostati.

Na delo!

Protest Strokovne komisije za Slovenijo glede krivičnih davkov.

Gospodu
finančnemu ministru
v
Beogradu.
Gospod minister!

V zakonu o proračunskih dvanaajstinah je bil sprejet nov davek, na podlagi katerega imajo plačevati vsi ročni delavci, ne glede na vrsto dela, ki ga opravljajo in prejmejo mezde od privatnih oseb ali podjetij za leto 1925 kot državni

Svetovno znano

FOX

čistilo je za čevlje vendar najboljše.

davek mesto vseh ostalih državnih in posebnostnih davek, izvzemši in- vandski davek in izredno doklado, dva odstotka svojega lastnega zaslužka.

Če bi se predpisal in iztirjal ta davek v smislu budžetnega pooblastila, mora znasati za področje ljubljanske in mariborske oblasti njegov efekt (ako računamo, da znaša skupen leten iznos za delavstvo v rudnikih, industriji in obrti izplačanju meza 600 milijonov Din), tetno 13 milijonov dinarjev.

Tak davek bo naložen na rame okrog 90.000 pridobitno zaposlenih oseb. Na istem področju je bilo vplačanih 1. 1924 na neposrednih davkih in dokladah 64,2 milijonov dinarjev na rednih neposrednih davkih (zemljarina, osebni dohodniki in pridobitniški davku) in 4,5 milijonov na izrednih dokladah.

Če vpoštevamo, da je zaposlenih na zgoraj omenjenem področju v industriji in obrti 90.000 ročnih delavcev v samostojnih poklicih in drugih obratnih panogah pa nad 540.000 oseb, ki presegajo eksistenčni minimum, — potem je jasno, da je obdavčenje ročnega delavstva krivično in nesorazmerno veliko.

Vpoštevati pa je treba, da se morejo zahtevati davki le od dohodkov, ki presegajo eksistenčni minimum.

Ako navedemo, da je znašala decembra 1924 povprečna tedenska mezda 144 Din, — je jasno, da ogromna večina delavskih plač ne

dosega niti eksistenčnega minimuma.

K temu prihajajo še pol odstotne takse, ki se pobirajo od delavskih plač in o kojih ukinjenu ni v zakonu o dvanajstih nobene jasne odredbe.

Ni treba se posebej povdarjati, da leži nesorazmerno velika teža obremenitev po neposrednih davkih baš na delavstvu, ki je prisiljeno kupovati vse svoje potrebščine na trgu.

Ta dejstva so tako nezaslišana, da smatra delavstvo za nemogoče, da se bo mogla ta davčna politika, proti kateri vlagamo v imenu delavskih strokovnih organizacij Glavnega Radniškega Saveza Jugoslavije na našem področju **najostrejši protest**, le en sam dan res izvajati.

Enako krivična, kakor na rame ročnega delavstva naložena skupna svota davčnih obremenitev, je razdelitev teh davkov na posamezne davčne obvezance.

Med tem, ko bi moralo veljati načelo, da se eksistenčni minimumi ne obdavčujejo, dohodki, ki presegajo eksistenčni minimum, pa obdavčujejo po pravični progresiji, se nalaga novo davčno breme enakomerno na vse.

Mesto pravične izpremembe vsled valutnih sprememb zastarane tabele o osebnih dohodnikih, ki jo je delavstvo upravičeno zahtevalo, je dobilo davčno obremenitev, ki je po svoji krivičnosti brez primere v davčni tehniki.

Strokovna komisija za Slovenijo (Pokrajinski odbor GRSJ.)

Kapitulacija meščanske opozicije.

Pri plenarni razpravi za verifikacijo mandatov, ki se je vršila pretekli teden v beogradski skupščini je podal Radičev poslanski klub oficijelne izjave, ki so popolnoma spremenile notranji politični položaj naše države. Radičevski poslanec dr. Šuperina je imel govor v katerem je odklonil ne le zvezo s komunizmom, temveč tudi republiko, narodni separatizem in sploh vse točke, ki so dajale Radičevi stranki njeno bistvo in značaj. Nasprotno je pa dr. Šuperina priznal monarhijo s Karadžordževići, priznal vidovdamsko ustavo, priznal tezo, da so Srbi, Hrvatje in Slovenci en narod in priznal potrebo armade in se odrekel vsaki politiki, ki bi nasprotovala tem tezam.

Govor dr. Šuperine je vzbudil v politični javnosti velikansko senzacijo. Zlasti se je povdarjalo kot zelo verjetno, da govor ni le izraz mišljenja samo tega poslanca, temveč celotnega kluba HRSS. Ta verjetnost je bila tem večja, ker je znano, da je dr. Šuperina zelo vpliven član radičevskega kluba, ker deluje v tej stranki že od njenega rojstva.

Se senzacionalnejši je bil govor klubovega predsednika HRSS Pavla Radiča, ki je na koncu prečital oficijelno izjavo, s katero je govor dr. Šuperine potrjen, tudi v imenu celotnega kluba, celotne stranke in celo v imenu zaprtega predsednika Stipe Radiča, ki se je izjavil, da se z izjavo povsem in popolnoma strinja.

Po teh senzacionalnih izjavah je jasno, da je HRSS krenila na popolnoma nova pota, ki vodijo v sporazum z radikali, kot najmočnejšo srbsko stranko in konec te Radičevske poti bo najbrže — v vladi.

Kaj pravimo mi k temu koraku HRSS?

Pravimo, da je HRSS napravila taktično potezo, ki odgovarja njenim interesom v danem položaju. Ali naj rečemo, da so Radičevci izdali republiko, federacijo itd. Ne, tega ne moremo reči, ker nismo nikdar verovali, da je Radičeva stranka stranka načel, posebno ne, da je načelno republikanska. Radičevcem je bila republika koristna taktična poteza. Sedaj, ko jim ni več koristna, so jo zamenjali za drugo pote-

zo, ki jim v danem položaju obljublja več koristi.

Položaj ostalih opozicijskih strank.

Razume se, da se nahajajo v novem položaju tudi ostale meščanske stranke, ki so sodelovale z Radičevci.

Davidovičevi demokrati imajo gotovo veliko zaslugo, da se je prioritiral HRSS na desno. Gotovo jim pa ne gre v račun sedanjí preokret, ker vodi v sporazum z radikali, ki so njihovi dedni sovražniki. Skušali bodo pridržati Radičevce na opozicijski liniji, kar se jim bo pa težko posrečilo. Ali oni so dobro situirani in od prvovrstnih bank podprta kapitalistična opozicijska stranka in se bodo novemu položaju že nekako prilagodili.

Za slovenske klerikalec pa pomeni nenadni Radičevski preokret, katastrofo, ki bo do temeljev razmajala veličino njihove stranke. Desetletja vajeni okusnega kruha iz vladne mize, so sedaj obsojeni na dolgoletno opozicijo, kar bo zlasti pridobitne sloje v njihovi stranki močno odbijalo. Pa tudi delavski element, ki ga imajo v stranki, bodo težko mirili, kajti pomisliti je treba, da je bil nalovljen ta element na drobtine, ki so padle iz bogato obložene mize SLS, dokler je uživala vladno podporo. Ne verjamejo, da bi se jim posrečilo prepeljati te sloje v trde in požrtvovalnosti polne opozicijske boje, kateri temu elementu ne diše, ker bi se sicer grupiral v delavskih strankah, ki so že od nekdanj principijelno opozicijske.

Tako bo ostal klerikalec, kot edina solidna opora kmetski sloj, katerega drže z verskimi uplivi. Ali tudi tukaj stvar ne bo tako preprosta, ker delati opozicijo z verskimi motivi, na drugi strani pa sprejemati državne podpore za iste verske institucije, bo malo težka stvar. Vsekakor bo morala ta opozicijska skrbno računati, da ne pride v preoster spor z državno avtoriteto.

Videti je, da bodo skupni račun cele meščanske opozicije, klerikalci najtežje plačali.

Naša stranka in nov položaj.

V hudih državopravnih sporih med meščanskimi strankami, so bile

stranke z razrednimi proletarskimi programi močno pritisnjene v ozadje. Hooč ali noč, smo morali čakati da se ti spori in ali na drug način uredi, da pridejo na dnevni red gospodarska in socialna vprašanja, za katerih rešavo je naša stranka, kot zastopnica delavskih slojev in prvi vrsti poklicana.

Ta doba je sedaj nastopila in z njo tudi povečano delovanje naše stranke. Demagogična meščanska opozicija je znala prikrojiti svoje državopravne interese tako, da je z gledalo, da bodo z zmago njenih načel, rešeni obenem tudi socialni interesi izkoriščenih slojev. Ta krinka je sedaj padla in organizirani socialistični proletariati, koraka v bojno areni kot pravi branilec razrednih interesov delovnega ljudstva. Na mesto pro badle meščanske opozicije stopa prava, principiijelna opozicija, ki bo na ruševinah propadle meščanske republike razvila prapor prave republike — socijalistične republike!

Naš dan je napočil!

Naj živi borba za socialistične zahteve!

Naj živi borba za socialistično republiko!

Stanovanjska kriza.

Sodr. Uratnik je izdelal po naročilu upravnega odbora Delavske zbornice obširno studijo o stanovanjskem vprašanju.

Stanovanjska kriza zavzema vedno ostrejšo demenzije. Če pomislimo, da je bilo že pred vojno potrebnih na bivšem Kranjskem letno okoli 300 novih stanovanj za vzdrževanje ravnotežja. Ali ta številka bi se pa povečala na letno 1100 stanovanj, če bi ne bilo izseljevanja v tujino. Prilicno iste številke navaja pisatelj tudi za ozemlje bivše Stajerske.

Natančno računajoč vojne izgube, prihaja pisatelj do zaključka, da bi bilo potrebno graditi v Sloveniji letno najmanj 800 novih stanovanj za vzdrževanje ravnotežja. Kako se stalno stanovanjska kriza veča, se vidi do dobrega šele, če upoštevamo, da se od izbruha vojne leta 1914 dalje ni več gradilo, na drugi strani je pa tudi izseljevanje popolnoma ustavljeno.

Dobro zasnovana akcija za odpravo vedno neznosnejše stanovanjske bede, bo morala imeti sredstva prvič za gradbo letno 800 stanovanj, ki jih je potrebno za letni prirastek, povrh pa še sredstva, da se nadoknadi ono, kar se je zadnjih 11 let premalo gradilo in to znaša po teh računih približno 10 tisoč stanovanj, ki jih manjka in to kljub bedastoidiotskim trditvam raznih funkcijonarjev, ki razglašajo, da stanovanjska mizerija sama ponehuje.

Proletariat si mora na vsak način osvojiti toliko politične moči, da bo prisilil državno upravo in pa javne institucije, da bodo gradbeno akcijo z vsemi močmi podprle, kajti s samopomočjo se stanovanjske krize ne bo odpravilo.

Seveda ne mislimo reči, da so razne zadruge za zidavo stanovanj kakor je »Stan in dom« v Ljubljani nepotrebne. Baš nasprotno. Mi še priporočamo našim sodrugom, naj v teh zadrukah sodelujejo, hočemo pa opozoriti, da bi bilo velikopotezno delo tem zadrugam šele takrat omogočeno, če bi uživale podporo države, občine in javnih korporacij, kakor so tega deležne slične zadruge v drugih državah.

Treba se je zavedati, da je stanovanjski problem tudi političen problem in treba je poleg združne delavnosti, pojačiti tudi politično delavnost, da bo uspeh dosogljiv.

Studija s. Uratnika nam prikazuje stanovanjsko vprašanje prav iz vseh stališč, zato se bomo še večkrat povrnili nanjo.

„Neosan“ krema Vam štedi na dveh straneh, prvič ker se je zelo malo porabi, drugič, ker poveča trpežnost obutve.

Izid volitev v Nemčiji.

Kakor znano, se je vršila preteklo nedeljo volitev predsednika nemške republike. Za zmago je bila potrebna absolutna večina, katere pa ni dobil nobeden izmed sedmih kandidatov in se bodo morale vršiti volitve še enkrat.

Volitve so prinesle posameznim skupinam naslednje število glasov:

Desničarski blok (Jares)	10.387.523
Socialisti (Braun)	7.785.678
Centrum (Marks)	3.883.676
Komunisti (Thaelmann)	1.869.533
Demokrati (Hellpach)	1.565.136
Bav. ljud. stranka (Held)	1.002.278
Nar. social. (Ludendorff)	284.471

Volivno pravico je imelo 29 milijonov volivcev. Glasovanje se je udeležilo samo 26.812.537 volivcev, to je 20 odstotkov manj, ko pri volitvah v parlament mesca decembra. To veliko abstinenco si je razlagati na ta način, ker je bilo že vnaprej jasno, da te volitve ne bodo odločile in da bo treba še enih volitev, za končno izvolitev predsednika.

Treba je reči, da so socialni demokrati sijajno vzdržali svoje pozicije. Tudi meščanski blok ni nazadoval. Zelo hudo so pa nazadovale tako levo kakor desno ekstremistične stranke. Komunisti, kot levi ekstrem so izgubili od volitev v decembru celih 800 tisoč glasov. Če pomislimo, da se je zgodilo to v kratki dobi treh mesecev, šele vidimo, s kako nevzdržno silo se je obrnil ljudski tok od puhlega fraziranja, k stvarni politiki. Ravno tako smrtonosno rano so dobili tudi narodni socialisti, ki tvorijo v Nemčiji fašistovsko stranko. Zgubili so pri teh volitvah celih 700 tisoč glasov, to se pravi 3 četrtine svojih volivcev, ki so jih imeli še pred tremi meseci.

Druge volitve, pri katerih se bo končno veljavno izvoljen predsednik republike, ki bo zavzema to vazno mesto prihodnjih 7 let, se bodo vršile 26. aprila. Bitka v teh volitvah bo neprimerno hujša, kot je bila sedanja.

Pri drugih volitvah lahko postavijo stranke druge kandidate kot pri prvih, lahko tudi izvrše pregrupacije in bloke. Za socialno demokracijo bo odločitev zelo težka. Če postavi lastno kandidacijo, bo zmagal meščanski blok, ki republiko ni naklonjen, temveč želi upostavitve monarhije. Če pa glasujejo skupno s kako drugo stranko, ki je naklonjena republikanski ustavi, se pa zopet izpostavijo očitkem, da sodelujejo z meščanskimi strankami. Vendar je verjetno, da se bodo sporazumeli s centromom in bodo oddali svoje glasove za dr. Marksa, ki je kakor znano sicer meščanski politik, vendar stoji na stališču, ohranitve republike.

Volivna zmaga švicarske socialne demokracije.

Preteklo nedeljo so se vršile v Švici občinske volitve, v katerih je socialistična stranka dosegla veličastne uspehe. Glavno mesto Švice Zürich je prešlo v socialistično oblast. Dosedaj so imeli socialisti v občinskem svetu glavnega mesta 55 mandatov in sedaj so jih pridobili še 11, tako da jih imajo sedaj 66. Vse tri meščanske stranke (Demokrati, Evangelci in Svobodomisleci) so zgubili skupaj 3 mandate in jih imajo sedaj le še 60. Uničujoč je poraz, ki so ga doživeli komunisti. Po razkolu so obdržali 25 mandatov, pri predzadnjih volitvah so jih izgubili 12, in sedaj so izgubili zopet 4 mandate.

Prilicno ista slika se je pokazala pri volitvi parlamenta v kantonu Aargau. Socialisti so priborili 61 mandatov, torej 10 več kot zadnjič. Sedaj so socialisti v tem parlamen-

Priporočamo vrlo dobro Kolinsko cikorijo.

tu najmočnejša stranka. Komunisti v tem parlamentu že dosedaj niso imeli nobenega mandata in seveda niso mogli ničesar zgubiti, a pridobili tudi niso.

V občinski svet Winterthur so pridobili socialisti 3 mandate in jih imajo sedaj 27. Komunisti so imeli

do sedaj 4 mandate in so zgubili 2. V Albisrieden sta obe levičarski stranki, Socialisti in Gritiljanci so vrgli dosedanjo meščansko večino. V Weitzikonki občini, so pa priporili socialisti tako moč, da so proglasili njihov strankin list za oficijelno glasilo občine.

Tedenske vesti.

Protestirajte! Iz članka o novih davkih na delavske plače in iz protestnega pisma Strokovne komisije bodo naši c. čitatelji razvideli, kak nezaslišan napad na delavske interese je organizirala nikoli sita jugoslovanska buržuazija. Nujno priporočamo vsem somišljenikom, naj se z vso vneto posvetijo protestni akciji, kakor jo v omenjenem članku priporočamo.

Se en atentat. Poročila iz Beograda prinašajo vest, da je tudi nov tiskovni zakon predložen zakonodajnemu odboru narodne skupščine v odobritev. V par člankih smo že omenili, da je ta predlog tako reakcionaren, — da bo — če bo postal, zakon zamoril vso tiskovno svobodo. — Tiskovna svoboda je dragocena pridobitev francoske revolucije in tvori temelj svobodi političnega prepričanja. Vsak udar na tiskovno svobodo je obenem udar proti demokraciji in samoodločbi ljudstva o državnih poslih. Ker ni verjetno, da je vlada sprejela svoj prvotni predlog o novem tiskovnem zakonu, obstoja resna bojazen, da bo sprejet v obliki, kakor je bil prvotno nameravan. Tudi k temu zakonu bo treba, da zavzame ljudstvo svoje stališče in da se razkrinkajo tisti, ki govore po volivnih shodih o svobodi in demokraciji, ko pa pridejo v parlament, pa pripravljajo pot najtemnejši reakciji. Vse naše organizacije in naše somišljenike prosimo, naj stoji budno na straži. Kakor hitro pride načrt v pretres, bo treba akcije med ljudstvom. Načrt bo pretresal zaenkrat zakonodajni odbor, po Velikonočnih praznikih bo pa predložen v pretres plenumu narodne skupščine. Po istem potu se bo obravnavalo tudi zakon o zaščiti stanovanjskih najemnikov, katerega načrt, ki ga je izdala vlada, istotako niti za trohico ne upošteva potreb delavnega ljudstva.

Taktika vlade. Vlada hiti z vso naglico pripravljati različne zakone za sprejem v narodni skupščini. Naglica, s katero vlada operira ima namen uzakoniti vse zakone, ki jih potrebuje predno se bo ljudstvo prav zavedlo od parlamentarnih presenečenj, ki so se zgodila zadnje dneve. Ker so v teh zakonih določbe, ki bi jejo ljudstvu direktno v obraz, zato se hoče vlada izogniti vsaki daljši razpravi. Z isto naglico bo najbrže razpisala tudi volitve v oblastne in srezke skupščine, z namenom, da se stranke s slabotnim aparatom ne bodo mogle nanje dovoljno pripraviti. — Z naše strani je treba torej storiti vse, da ne bomo nepripravljani na bodoče dogodke.

Mežiška dolina — ujedinjena. Preteklo nedeljo se je vršil v Črni občini zbor kraj. pol. organizacije, ki je bila, kakor znano do sedaj včlanjena pri »Naprejevi« stranki. Njeno članstvo je pa že pri volitvah obsodilo razkolniško politiko »Naprejeve« stranke in je oddalo glasove za listo naše SSJ. Na občnem zboru je prišlo to naziranje do popolne veljave. Le znani Moderndorfer se ni hotel pokoriti odločni volji ogromne večine in je hotel preprečiti priklopitev organizacije k naši stranki z dolgimi govorancami, v katerih je po stari navadi blatil našo stranko. — V svojem govoru je obenem tako brutalno brskiral voljo članstva do ujedinenja, da je prišlo do razbitja občnega zbora. Ogromna večina članstva je zapustila med glasnimi protesti občni zbor — Moderndorfer je pa ostal v dvoranah sam s par ožjimi prijatelji, ki so pa na koncu tudi odšli, ker so sprevideli, da se mora manjšina večini pokoravati. Članstvo iz Črne je

po občnem zboru pozvalo predstavnike naše stranke, naj upostavijo nemudoma v Črni krajevno organizacijo naše stranke, kar se bo v najkrajšem času zgodilo.

Dohodninski davek v Mežiški dolini. Davčna oblast razpošilja zadnje dneve plačilne naloge, katere je sprejela že večina ondornega delavstva. Visoki davki, in v mnogih slučajih nepravilno zaračunavanje je povzročilo veliko nezadovoljstva. Ker večina delavcev ne pozna davčnih predpisov so naprosili našo stranko, da bi priredila tozadevno predavanje. Predavanje se bo vršilo v najkrajšem času v Črni ob priliki ustanovitve naše krajevne organizacije, v Mežici pa dan kasneje ali pa dan popreje, kar bo pravočasno sporočeno.

Novi kardinali. Na ponedeljkovi seji tajnega konzistorija je imenovan papež nadškofa v Sevilli in Granadi za kardinala.

Brezposelnost na Norveškem. Po uradnih številkah je 22.000 delavcev brez dela na Norveškem. Vseh prebivalcev je 2.700.000. Največ brezposelnih je v mestih. Pred kratkim so deputacije brezposelnih delavcev invadirale parlament in zahtevale finančno pomoč.

Mehika in Zveza narodov. Po poročilih mehikanskih listov je mehikanska vlada odklonila povabilo Zveze narodov za udeležbo na kongresu glede nadziranja trgovine z orožjem. Mehika namerava s tem demonstrirati proti svoji nepravilni izključitvi iz Zveze narodov pri njenih organizacijskih razpravah.

Nemčija za razorožitev pasu na obeh straneh Rena. Nemški zunanji minister dr. Stresemann je izjavil pred dnevi francoskemu berlinskega poslaniku, da je nemška vlada pripravljena privoliti, da se vstavi v garancisko pogodbo tudi odredba o razorožitvi pasu na obeh straneh reke Ren. Francija namerava na tej podlagi nadaljevati pogajanja.

Zinovjev o slabih izgledih komunizma. Na zadnji seji izvrševalnega odbora komunistične internacionale je imel Zinovjev obširen eksponat o položaju komunističnega gibanja, ki ga je karakteriziral s sledečimi besedami: Pot k revoluciji je veliko bolj posuta s trnjem in kamenjem, kakor smo pričakovali. Naše delo je zato veliko težje, vendar pa bomo kljub temu storili vse, da priborimo komunizmu zmago.

Krasin o ruskih dolgovi Franciji. Pariški sovjetski poslanik Krasin je glede ruskih dolgovi Franciji podal uredniku »Journala« sledečo izjavo: Sovjetska vlada nikakor ne more priznati dolgov carske vlade v celoti. Na vsak način je treba doseči v tem oziru kompromis. V sled padca franka in izgube poljskih ozemelj se mora skupna vsota vsekakor znižati. Ravno v izgubljenih poljskih ozemljih se je namreč uporabil glavni del izposojenih vsot za izgradnjo strateških železniških črt in tdnjav. Vrhutega je Francija zaplenila ruska posestva v Franciji, na podlagi mirovne pogodbe, sklenjene v Brestu Litovskem, pa je morala Rusija izročiti Nemčiji veliko zlata. Vse to je treba upoštevati in Rusija bo tudi skrbela zato, da se upoštevajo njene zahteve.

Razprava o armadni reformi v italijanskem senatu. Italijanski senat je pričel razpravo o armadni reformi. Maršala Cadorna in Diaz sta se izrekla z vso odločnostjo proti reformi, češ da odgovarja sedanjim razmeram le zadostno krepka aktivna armada. Cadorna je predlagal stalno armado, obstoječo iz najmanj četrtilijona mož.

DOPISI.

Smartno pri Slovenjgradu. V nedeljo, dne 15. marca se je vršil članski sestanek pri sodrugu Krainerju pri Smartnem. Diskusija o političnem položaju in o naših bodočih nalogah je pokazala obče zanimanje za pokret in razumevanje med članstvom. Sklenilo se je, da se podobni diskusijski sestanki večkrat vršijo. Določila se je zato vsaka prva nedelja v mesecu. Prihodnji sestanek se vrši torej v nedeljo, dne 5. aprila ob 9. uri pri s. Krainerju. Pridite vsi in privedite tudi svoje znance seboj.

Izlet v Mostec se vrši v nedeljo, dne 5. aprila t. l. Zbrališče ob 8. uri zjutraj pred cerkvijo v Šiški (Celovška cesta). Oprema turistovska. Vsakdo naj se za cel dan preskrbi z živežem. Po možnosti naj se s seboj prinese tudi kramp, lopata ali kakšno drugo orodje, katero se bo rabilo pri planiranju in čiščenju tal v našem gozdičku. Kdor tega nima, bode dobil orodje pri našem oskrbniku. — Vse prijatelje narave vabimo, da sigurno pridejo, ker bo delo zelo koristno in zabavno!

Kulturni škandal »Zarjanov« v Pobrežju. Preteklo sredo zvečer je priredil pevski odsek »Svobode« v društvenem lokalu poslovilni večer za člane, ki odhajajo k vojakom. Po policijski uri se je pa zbrala tropa članov meščanskega pevskega zbora »Zarje«, ki je imela očitni namen izivati Svobodaše. Uspelo jim pa ni, ker so se ti med tem že razšli. Razočarani Zarjani so pa na vsak način hoteli ohladiti svojo jezo in so napadli predsednika »Svobode« Pavaleca, ki se je okoli polnoči vračal mirno v spremstvu svojih starišev proti domu. Napada so se udeležili predvsem Pšeničnik, Živko, Kitionja, Dietner in še nekateri slični nadebudni mladiči. S. Pavalec se je napadalec komaj ubranil. Da je bil napad dogovorjen se vidi iz tega, ker so napadalec razpostavili svoje ljudi po celem Pobrežju. Zato pričakujemo, da bodo roditelji teh mladih študentov zahtevali, da ne pohajkujejo po polnoči po ulicah, temveč naj se rajši dobro prespe, da bodo drugi dan v stanju se kaj pametnega naučiti v šoli. Za narodno napredni pevski zbor »Zarje« je pa omenjeni dogodek lepo priporočilo in dobro spričevalo za njihovo narodno naprednost. Če se prihodnjé dogodi še kaj sličnega, bomo prisiljeni napeti drugačne strune. — R. K.—

Pišee. Kakor znano imamo v tukajšnjem obč. odboru socialisti večino, kar pa seveda marsikateremu klerikalno-liberalnemu magnatu ni po volji. Posebno mrzlico imajo klerikaleci, katere večkrat pretrese in v njihovem fibru imajo najboljše ovitke, če oblatijo svoje nasprotnike. Nedavno se je enaka bolezen polotila tudi spoštov. gosp. bivšega klerikalnega obč. odbornika

M. K. iz Veselega vrha. Možaku se zdi, od kar ni več on občinski odbornik, da gre vse narobe in rakovo pot (čeprav je mogel socialistični odbor, za grehe, katere je sprejel od klerikalno-liberalnega odbora moliti težko pokoro) radi tega je prav po klerikalnem sistemu okrtal nekoga socialističnega odbornika, češ, da ni posestnik, da ne plača nič davka in Bog ve vse kakšne madeže že ime. Seveda samo zato, ker ne trobi na klerikalno tronbento. Na svoji listi od lanskega leta, pa niso videli, da so imeli odbornike kandidate, kateri v resnici ne plačajo davka, pa to nič ne dene, samo da so klerikaleci. G. M. K. v vednost, da nima občina nobenega odb. kateri ne bi plačal davka.

Strokovni vestnik.

Oblastna konferenca strokovnih organizacij GRSJ za Bosno in Hercegovino. V nedeljo, 22. marca se je vršila v Sarajevu pokrajinska konferenca strokovnih organizacij GRSJ iz te pokrajine.

Konferenco je posetilo 82 delegatov iz cele pokrajine, kar znači gotovo velikanski uspeh za zopetno senacijo delavskega pokreta Bosne in cele države.

O dosedanjem delu oblastnega odbora je poročal znani prvobornik bosanskega proletarijata s. Fr. Raušer. Iz njegovega poročila posnemamo, da se ima boriti pokret s silnimi težočami, ki jih ustvarja huda gospodarska kriza in z njo zvezana brezposelnost. Na drugi strani pa tudi Bosni ni prizanesel razbijaški komunizem, ki je tudi tam zatroval duše ter zblinil delavski pokret. Povdarja pa, da se zadnje čase pokret precej poboljšuje, kar zlasti pozdravlja zato, ker bodo bosanske organizacije ravno to leto obhajale 20 letnico svojega obstoja.

K točki agitacija in organizacija, je poročal s. Jovo Jakšič, ki je povdarjal, da sta zlasti dve zapreki, ki zavirata razmah organizacij. Prva je, preganjanje zaupnikov in funkcionarjev od strani oblasti, ki je bilo nečuveno zlasti med volitvami v nar. skupščino. Največ preganjanj morajo pretrpeti naši sodruzi v Banja Luki, kjer so v najnovjšem času obsodili zopet dva zaupnika na 14 dni in na izgon.

Drugo vprašanje je silna brezposelnost, ki vlada v Bosni in absolutna pasivnost oblasti, da bi se doseglo kake brezposelne podpore, za katero se trudi oblastni odbor, kakor tamošnja del. zbornica že dve leti, a brez uspeha.

Po tem referatu se je razvila obširna diskusija, ki je pokazala voljo do novega dela za jačanje delavskega pokreta Bosne in Hercegovine.

PRISEŽEM
ZA
ZLATOROG

ZLATOROG
TERPENTIN

Vsaka perica pere samo z Zlatorog milom!

Vsaka perica pere samo z Zlatorog milom!

Kultura.

O različnih teorijah delavskega gibanja. O tem predmetu je predaval preteklo nedeljo v veliki dvorani »Mestnega doma« sodr. dr. H. Tuma. Že številna udeležba sama je pričala, da so pričakovali naši delavci to predavanje z velikim zanimanjem. Predavanje je bilo tudi res na višku. Sodrugi Tuma ni govoril kot strankar, govoril je kot sociolog. Obravnaval je z njemu lastno temeljitostjo sociološki pojav delavskega gibanja kot del prirode. Po zgodovinskem pregledu revolucijonarnih pojavov, od Spartakusovega upora sužnjev, do angleške in francoske ter ruske revolucije, je pokazal, kako se je delavec po naravnem razvoju življenja in družbe polagoma izpremenil iz sužnja v mezdnika in postal z izumom pare in industrijskem razvoju, ki je postavil na mesto prejšnjih malih delavnic velika tovarniška podjetja z na sto in tisoče zaposlenih delavcev, nositelj novega človeškega reda, nove kulture, novih etičnih in družabnih osnov. Velike tovarne so ustvarile tovarniškega delavca — mezdnika, mezdnó gibanje, sindikate. Delavski sindikati so prvi početki novega družabnega reda, nove družabne kulture. Potom sindikatov se delavec bori za boljše mezde, potom sindikatov more delavstvo v zvezi s svojimi združenimi organizacijami prevzeti organizacijo produkcije v svoje roke, neodvisno od privatnega kapitala, od kapitlističnega izkoriščanja. Delavski sindikati in delavske zadrúge morejo osvoboditi razlaščene mase dvojne pritiska: Izkoriščanja pri delu in izkoriščanja pri konsumu, ker moreta s prevzemanjem produkcije in organizacije konsumu v lastnih zadrúgah; izločiti privatno produkcijo in privatno trgovino.

Od stopnje do stopnje gre človeški razvoj, vse po večnih zakonih

prirode, katere del smo vsi, katere del je tudi delavsko gibanje, v vseh svojih nijansah in smerih. Le če prav razumemo delavsko gibanje, kot splošni sociološki pojav v razvoju prirode, moremo sami in brez težav najti pravo razlago za vse raznolike njegove težnje, metode in smeri. In kakor je tudi priroda sama le večno raznoliko dnevno delo v smeri vedno večje popolnosti, tako mora tudi naše delavstvo koncentrirati vse svoje sile v dnevnem delu, da ojači svoje razredne organizme, svoje sindikate in svoje zadrúge, da povede svet k boljšemu družabnemu redu in višji kulturi.

S tem smo podali le blede obrise Tunovega predavanja, kateremu so se poslušalec na kraju zahvalili z živahnim plaskanjem.

Predavanje se je vršilo po inicijativi »Svobode«. Prihodnjíc se bodo predavanja nadaljevala in se bo vršila tudi javna diskusija.

H koncu naj še omenimo, da je oblast, proti običaju, poslala na to predavanje tudi svojega zastopnika, kar ni bilo od njene strani baš lepo, moderno in duhovito. Pa kaj hočemo. Svet gre naprej, naše oblasti pa nazaj.

Iz stranke.

Mesečni obračuni. Vse dotične krajevne organizacije, ki še niso poslale mesečnih obračunov, nujno opozarjamo, da store svojo dolžnost. Pokrajinsko tajništvo sestavlja statistiko članstva in prispevkov za prvo četrtletje. To statistiko razpošljemo na vse organizacije, kakor hitro bo gotova. Funkcionarji kraj. organizacij, storite svojo dolžnost!

Pred kratkim smo razposlali na vse krajevne organizacije okrožnico glede **majskega spisa 1925** in pa

majskih znakov. Tem potom prosimo vse organizacije, da nam nemudoma sporoče število izvodov. Majski spis bomo tiskali samo v toliko izvodih, kolikor jih bo naročeno. Na poznejša naročila se nam ne bo mogoče ozirati. Funkcionarji, na delo! Sporočite pravočasno, da bo mogoče pokrajinskemu tajništvu pravočasno razposlati majski spis in znake.

LISTNICA UPRAVE.

Nagradno zbiranje novih naročnikov rodi prav lepe uspehe. Mnogi naročniki so se odzvali našemu povabilu, da nam pomagajo zbirati in širiti »Socialista«. Vsak dan dobivamo po pošti naslove novih naročnikov. Pri celi akciji bomo imeli dvojni uspeh. Prvič raste krog naročnikov in čitateljev in s tem vpliv na javno življenje, drugič se pa finančno stanje lista stalno zboljšuje. Vsak, ki želi listu, da bi izhajal na več kakor štirih straneh in pa prej ko mogoče vsaj dvakrat na teden, naj se tej akciji priključi in sodeluje po svoji moči. Kdor ne more zbrati več naročnikov, naj pridobi vsaj enega. Sleherni naročnik ima značaj prijatelja, ki še ni naročnik. Pridobite ga, s tem ste koristili naši skupni stvari. Zavedajmo se, da pomeni dobro razširjen list **velesilo**. Kdor želi delavsko velesilo ta naj zbira nove naročnike. Od besed k dejanjem!

LISTNICA UREDNISTVA.

Redakcijo »Majskega spisa« uredi naše uredništvo. Sodrugi, ki nameravajo napisati za »Majski spis« svoje prispevke, naj jih pošljejo do 12. t. m. — Življenjepis Svetozarja Markovića bomo objavili v »Majskem spisu«.

Izdajatelj: Oblastni odbor SSJ za Slovenijo.

Odgovorni urednik: Francec Svetek.

Tisk J. Blasnika nasled. v Ljubljani.

Pouk in razvedrilo.

Vreme. Pričetkom tedna je vladalo skoro se po vsej Evropi mrzlo vreme, ker je nov val mraza od severa znova shladil kontinent ter povzročil po srednji Evropi in po Alpah precej novega snega. Odslej je ostalo vreme močno spremenljivo; topli zapad in jugozapad se je menjaval s severom in severovzhodom. Vendar se je splošno Evropa nekoliko segrela, in koncem tedna so imeli temperaturo pod ničlo samo, se po severni Rusiji, Skandinaviji ter na morju med Skandinavijo in Islandijo, najvišja toplota pa je bila v zadnjih dneh nad Italijo, Balkanom in bližjimi podonavskimi ravninami, dokoder je prediral topli široki. Toda večja depresija, ki se je razvila nad Italijo, Alpami in srednjim Podonavjem, privablja kakor velikanška zračna črpalka, mizli zrak od severa na jug in srednji Evropi preti nov avnal hladnega vremena. Letošnji mare, ki je bil izredno mrzel in več ko dovolj moker, je izpolnil vse naloge, ki mu jih pripisuje staro pravilo: pomočil se je pošteno, jajce je znesel in v prahu se je povaljal. Kot prvi pomladanski mesec se je pa slabo obnesel; pravih pomladnih dni, to je takih, da povprečna dnevna temperatura znaša 9 do 10° C ter omogoča pričetek vegetacije.

TISKOVNI SKLAD.

Do sedaj nabranih	Din 13.694,15
Janežič Emanuel, na blok št. 36	„ 51.—
Konzunno društvo Črna, ostanek pri prodaji »Socialista«	„ 14,50
Bučan Franc, Rožna dolina, nabral na blok št. 26	„ 50.—
Anžič Emil, Ljubljana, nabral na blok št. 121	„ 50.—
Skupaj Din 13.859,65	

Letna trikotaža, nogavice, galanterija in drobnina
Gaspari & Fanningner
 Maribor, Aleksandrova cesta šte. 48

ZA JESEN IN ZIMO
 priporočamo veliko zalogo raznega suknenega in volnenega blaga za obleke, sukne, plašče in kostume. Perilni barhent v najnovejših modnih vzorcih. Razne volnene in šivane odeje i. t. d.
A. & E. Skaberne, Ljubljana
 Mestni trg 10
 Zmerne cene. Solidna postrežba.

JUHAN

Veletrogovina usnja
Brata Moskovič, Ljubljana
 priporoča svojo veliko zalogo tu- in inozemskih izdelkov po najnižjih cenah. Ustanovljeno l. 1888

Kdor hoče štediti, ali komur je iz zdravstvenih oziróv potrebno, da uživa kavni nadomestek, temu se najtopleje priporoča, da poskusi **FRANCKOV ENRILO**
 s katerim se da prirediti ravno tako ceneno, kakor okusno kavo.
 Proizvajajo:
Henrik Franeka Sinovi
 Zagreb.

Buddha-čaj
 Pij in kupuj samo
 Imajo ga vsi konzumi.
 v srebrnih zavitkih.

IVAN JAK IN SIN
 Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 2
 Najboljši šivalni in pletilni stroji. Izborna konstrukcija in elegantna izvišitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vezenje poučuje brezplačno. Posamezni deli koles in šivalnih strojev. 10 letna garancija. Pisalne stroje Adler in Urania. Kolesa iz prvih tovarn Dürkopp, Styria, Waffnerad, Kayser.

SIEGEL & DRUG
 d. z. o. z.
 tkalnica platnenega in bombažnega blaga
 Ljubljana, Dunajska cest. 31
 Svítavy (Č. S. R.) Wien (Nem. Avstr.)

Originalne (prave) potrebščine za Opalograph (Preservat), Fixat dobite samo pri
LUD. BARAGA, LJUBLJANA
 ŠELENBURGOVA ULICA 6/1.
 Mehanična popravilnica pisalnih, računskih in razmnoževalnih strojev, ter tehničnih aparatov. — Barvne trakove, karbon-indigo ter povoščen papir vedno v zalogi.